

Box 45184, 104 30 Stockholm
Telefon 010-788 50 00 • registrator@ivo.se
www.ivo.se • Org.nr 202100-6537

Avdelningen Analys
Eric Enlund Andersson

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar över promemorian Rättsliga förutsättningar för en nationell vårdförmedling

Ert dnr S2025/01022.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) tillstyrker förslaget och lämnar följande synpunkter.

IVO förstår skälen till att införa en nationell vårdgivarkatalog, men ser att vissa förutsättningar behöver skapas för att innehållet i katalogen ska vara av tillräckligt god kvalitet och för att katalogen därmed ska bli ändamålsenlig och användbar. Dessa förutsättningar behöver också finnas på plats för att införandet av katalogen inte ska inverka negativt på IVO:s förutsättningar att bedriva en effektiv och ändamålsenlig tillsyn- och tillståndsprövning.

Enligt utredningen finns det i dagsläget inte tillräckliga skäl för att föreslå att E-hälsomyndigheten (EHM) ges direktåtkomst till IVO:s vårdgivarregister (se sid. 43–44). IVO bedömer att det av effektivitets-, datakvalitets- och rättssäkerhetsskäl är angeläget att överväga en sådan ordning. Löpande och automatiserad informationsöverföring mellan IVO och EHM är enligt IVO en förutsättning för att katalogen ska kunna innehålla uppdaterade och relevanta uppgifter. Utan en sådan möjlighet riskerar nödvändiga informationsutbyten mellan myndigheterna att präglas av ineffektivitet och sekretesshinder. Om arbetet sker automatiserat minskar risken för fel i hanteringen, vilket ökar rättssäkerheten för vårdgivarna. Arbetsbelastningen skulle också minska om informationsöverföringen i stället kan ske på automatiserad väg.

Enligt utredningen behöver EHM förvissa sig om att vårdgivaren uppfyllt sin anmälningsskyldighet till IVO i samband med insamlingen och registreringen av vårdgivar- och vårdutbudsinformation (se sid. 136). IVO anser att detta lämpligen bör ske genom att EHM löpande får uppgifter från IVO för att kunna säkerställa att dessa uppfyllt sin upplysningsskyldighet (se sid. 54). I detta sammanhang vill IVO även lyfta fram att om EHM finner att en vårdgivare inte finns registrerad i vårdgivarregistret även bör ha en skyldighet att uppmärksamma IVO på detta.

Utöver uppgifter om att en vårdgivare är registrerad i vårdgivarregistret, är även uppgifter och beslut som IVO tar fram inom ramen för sin löpande tillstånds- och tillsynsverksamhet av avgörande betydelse för att katalogen ska innehålla uppdaterade och korrekta uppgifter. Om IVO inom ramen för sin löpande verksamhet till exempel förbjuder en verksamhet eller återkallar tillståndet för en vårdgivare är det uppgifter som är av stor betydelse för de vårdlotsar som ska använda sig av katalogen. Inte minst mot bakgrund av IVO:s pågående arbete mot oseriösa och kriminella aktörer inom välfärden är det angeläget att sådan information snabbt och löpande kan ges till EHM (se ex. sid. 73). Likaså kan EHM inom ramen för sitt löpande arbete med katalogen erhålla uppgifter som är av betydelse för vårdgivarregistret eller IVO:s övriga tillsyns- eller tillståndsverksamhet. Enligt IVO är det därför avgörande för såväl katalogen som för vårdgivarregistret, att innehållet i dessa uppdateras ömsesidigt och löpande genom att det införs ett krav på informationsutbyte emellan myndigheterna samt en möjlighet att göra detta automatiserat. Utan ett effektivt och löpande informationsutbyte mellan EHM och IVO riskerar såväl IVO som användarna av katalogen att agera utifrån inaktuell och därmed felaktig information. Därtill skulle det medföra omfattande och resurskrävande manuell hantering för båda myndigheterna. Svarstiderna från IVO till EHM skulle också bli längre med manuell hantering och därmed skulle det också ta längre tid innan korrekt information kan visas i katalogen.

IVO vill även lyfta att det inte framgår av utredningens förslag vid vilken tidpunkt som befintliga eller nya vårdgivare ska uppfylla sin uppgiftsskyldighet. Enligt IVO kan detta leda till tillämpningssvårigheter för vårdgivarna. IVO föreslår därför att bestämmelserna om detta (4 och 6 §§ lag [2026:000] om insamling och tillhandahållande av vissa uppgifter om hälso- och sjukvårdsverksamhet) utformas i likhet med de anmälningsskyldigheter som finns till IVO, såväl i fråga om tidpunkt som en tydligare precisering av vilka förändringar som ska anmälas (jfr. 2 kap. 1–2 §§ patientsäkerhetslagen [2010:656]). Om bestämmelserna utformas enhetligt blir det även enklare för vårdgivarna att förstå sina skyldigheter enligt de båda regelverken. Det minskar i sin tur risken för att vårdgivarna inte uppfyller sin anmälnings- respektive upplysningsskyldighet gentemot IVO och EHM.

IVO instämmer i behovet av ett nationellt gemensamt kodverk. Det skulle möjliggöra ett större och effektivare samarbete mellan myndigheter vilket stärker tillsyn, forskning, analys och andra verksamheter. Det skulle också underlätta för vårdgivare och andra aktörer om alla berörda myndigheter använder samma begrepp. Det kommer dock att krävas omfattande insatser och resurser för berörda myndigheter, separat såväl som gemensamt, för att ett sådant kodverk ska kunna införas. Det är viktigt att alla berörda myndigheter ingår i och har inflytande i samarbetet - inklusive IVO - för att

säkerställa att begreppen i kodverket fungerar i förhållande till IVO:s uppdrag och att det därmed säkerställs att förutsättningarna för en effektiv och ändamålsenlig tillsyn och tillståndsprövning inte påverkas negativt. Eftersom det ännu inte finns något nationellt gemensamt kodverk eller någon nationell identifieringskod för respektive verksamhet behöver IVO och EHM samverka avseende informationshanteringen, för att skapa förutsättningar för att kunna matcha information om respektive vårdgivare i IVO:s vårdgivarregister med information om respektive vårdgivare som anmäler sig till EHM. Samverkan mellan myndigheterna behöver därför intensifieras och åtföljas av medel.

IVO anser i likhet med utredningen att det finns en förväxlingsrisk, mellan myndighetens vårdgivarregister och katalogen, inte minst i ett uppstartsskede men även därefter (se sid. 35 och 75). Enligt myndigheten finns det därmed en risk för att vårdgivare inte uppfyller sin anmälningsskyldighet till IVO samt att befintliga uppgifter inte uppdateras och att uppgifterna i vårdgivarregistret och katalogen därmed inte stämmer överens, vilket skulle innebära att IVO:s förutsättningar att bedriva en ändamålsenlig och effektiv tillsyn och tillståndsprövning påverkas negativt. Enligt myndigheten bör denna förväxlingsrisk lämpligen undvikas genom tidiga, riktade och kontinuerliga informationsinsatser från EHM gentemot relevanta aktörer. EHM bör samråda med IVO vid framtagande av informationsunderlaget.

Utredningen anger att visst fortsatt utvecklingsarbete för EHM återstår för att kunna driftsätta det nationella vårdsöksystemet (s. 102). IVO ser dock att det återstår en stor del av utrednings- och utvecklingsarbetet i förhållande till den information som det finns behov av att tillföra katalogen från IVO. I syfte att skapa goda förutsättningar för att uppgifterna i katalogen ska vara uppdaterade och därmed korrekta behöver IVO involveras i såväl verksamhetsmässiga som rättsliga och tekniska aspekter av utvecklingsarbetet med katalogen. Mot bakgrund av det anser IVO att det föreslagna ikraftträdandedatumet, dvs. den 1 juli 2026, är problematiskt och bör skjutas fram. De medel som utredningen föreslår ska tillföras IVO är inte heller tillräckliga (se sid. 121). IVO har inom ramen för EHM:s tidigare regeringsuppdrag (S2023/02118[delvis]) kopplat till införandet av katalogen uppskattat dess införandekostnader till cirka 13 miljoner kronor och de löpande årliga förvaltningskostnaderna till cirka 1 miljon kronor. IVO ser ingen anledning att nu göra någon annan bedömning.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören John Ahlberg. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Caroline Olgart Höglund, bitr. avdelningschefen Karin Hååg Wittgren, enhetschefen Helene Klackenborg Ingrao samt chefsjuristen Karin Lewin deltagit. Avdelningsjuristen Eric Enlund Andersson har varit föredragande.

Beslutet har godkänts elektroniskt den 15-09-2025.